

Perustason ammattipätevyyden voi hankkia koulutuksella tai kokeella.

Ammattipätevyyden koemalli sopii sellaiselle, jolla on pohjatietoa kuljetusalasta ja ison auton ajokortti jo taskussa. Euroopan Unioni mahdollistaa, että tavaraliikenteen ja henkilöliikenteen perustason ammattipätevyys voidaan suorittaa myös koemallilla. Tämä vastaa 280 tunnin ammattipätevyyskoulutusta.

Kokeeseen mentäessä on oltavat ajokortti taskussa, joko kuorma-autokortti C tai linja-autokortti D. Ja jos haluaa suoraan lähteä liikenteeseen ajoneuvoyhdistelmällä, E-ajokorttikin on oltava hankittuna.

Koemallin järjestäjiä on toistaiseksi vain yksi, TREDU eli Tampereen seudun ammattiopisto. Kokemuksia siitä on kertynyt vuoden ajalta, juuri pidempään koemalli ei ole ollut käytössä.

Kolme ammattipätevyyskoehakemusta oli viime keväänä prosessissa, mutta niiden etenemisestä ei ole Ajolinjalla tietoa. Koemallin järjestäjäksi sopii hyväksytty koulutuskeskus, joka voi olla yritys tai yhteisö.

Koe ei siis viranomaisen järjestämä, mutta Traficom pitää hyväksyä etukäteen kokeen sisältö. Opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla toimivissa ammatillisissa oppilaitoksissa järjestettävän kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskokeen sisällön hyväksyy kuljetusalan työelämätoimikunta. Se vastaa ammattipätevyyskokeen järjestämisestä, valvonnasta ja koetodistusten antamisesta.

- Koemallin lupaprosessi on haastava, siihen joutuu todella panostamaan, toteaa koulutuspäällikkö

Matti Heikkilä

Tredusta (toimialat metsä, logistiikka ja rakentaminen).

HAASTAVA TEORIAKOE

Eniten töitä koemallin järjestäjälle on teettänyt teoriakokeen laadinta. Koemallissa ei käytetä samaa koetta kuin mitä käytetään koulutuksen kautta hankittavassa perustason ammattipätevyyskokeessa.

- Koemallin kysymyspatteristo on paljon haastavampi. Koulutusmallissahan osa tiedoista ja taidoista tulee käytännön opetuksen kautta, Heikkilä muistuttaa.

Teoriakokeen kesto on neljä tuntia. Se voidaan jakaa ja niin on Tredu tehnyt, jotta kokeen suorittaja voi pitää taukoa. Osioita on kolme eli monivalintakysymykset, avoimet kysymykset ja tilannetehtävät.

- Ensimmäisellä kerralla koko teoriakokeesta on päässyt läpi noin 20 %, Heikkilä arvioi.

Moni on tullut siis ensimmäiseen teoriakoesuoritukseen liian vähäisin tiedoin. Teoriakokeessa on saatava 75 prosenttia maksimipisteistä. Teoriakokeen hylättyjä osioita voi uusia erikseen.

KÄYTÄNNÖN KOKEET

Teoriakokeen lisäksi suoritetaan käytännön kokeet eli ajokoe ja käytännön tehtävät.

Ajokoe on 90 minuuttia. Koska käytännön kokeissa on oltava kaksi arvioijaa, kuljetusyrityksen oma auto ei käy - eihän siinä ole kahta matkustajien istuinpaikkaa kuin on oppilaitoksen kalustossa.

Lisäksi on käytännön koe, joka kestää 30 minuuttia. Se sisältää mm. kuormansidontaa.

Kokeen suorittajaa informoidaan kokeen järjestelyistä ja käytettävästä kalustosta. Hän voi myös tutustua kalustoon ennen koetta, jolloin minimoidaan ohjaustarve koesuorituksen aikana.

Koemallin kautta on hankittu toistaiseksi vähän kuljettajan ammattipätevyyksiä.

VASTAAVAN KOULUTTAJAN PÄTEVYYS Vähintään yhdellä

ammattipätevyyskokeen käytännön kokeen arvioijista on oltava kokeesta vastaavan johtajan pätevyys. Kokeen laadun turvaamiseksi kokeesta vastaavalle johtajalle asetetaan korkeammat pätevyysvaatimukset kuin koulutuksesta vastaavalle johtajalle.

Kokeesta vastaavalla johtajalla on oltava voimassa oleva kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyys sekä liikenneopettajalupa. Hänellä on oltava suoritettuina opettajan pedagogiset opinnot ja liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskeva tutkinnon osa.

Näiden lisäksi hänellä on oltava vähintään yhden vuoden kokemus raskaan ajoneuvon päätoimisesta kuljettamisesta, tai vaihtoehtoisesti henkilö- tai tavarakuljetusalan ammattitutkinto tai logistiikan perustutkinto.

LUE NÄMÄ KIRJAT

- Meidän kautta koemallin mukaisen ammattipätevyyden on suorittanut tai suorittaa parhaillaan yhteensä kymmenen henkilöä, Tredun Matti Heikkilä toteaa.

Erityisen haastava koemallilla suoritettava ammattipätevyys on ollut henkilöille, jotka ovat suorittaneet C ajo-oikeuden ja ovat halunneet suoraa ajokortin saannin jälkeen ilman alan työkokemusta suorittaa ammattipätevyyden. Lähes kaikki kokeen suorittajat ovat kyllä päässeet läpi, tosin yrityskertoja on teoriakokeessa ollut suurella osalla enemmän kuin yksi. Teoriakokeessa pärjää lukemalla kirjat Kuorma-autonkuljettajan ammattipätevyyskirja ja/tai Linja-autonkuljettajan käsikirja.

Voit suorittaa ammattipätevyyden pelkillä kokeilla

Kirjoittanut Ajolinja
20.12.2023 00:00

Heikkilän arvion mukaan reilu enemmistö koemallia suorittamaan tulleista ovat olleet sellaisia kuljettajia, jotka ovat tehneet työssään ajamisen rinnalla asentamista ja muuta työtä, johon ei ole tarvittu ammattipätevyyttä - kunnes pätevyys on sitten päätetty hankkia. Heikkilä toteaa, että koemalli sopii erityisesti sellaiselle, jolla on kuljetusalasta pohjatietoa - kuten kuljetusyrittäjän jälkikasvulle.

Tredussa, Tampereen seudun ammattiopistossa, koemallin suoritus maksaa 600 euroa (alv 0). Teoriakokeen uusinta on 150 euroa per osio.

- Hinta ei valitettavasti kata tällä hetkellä kustannuksia. Siksi pyrimme, että teoriakokeessa on useampi henkilö kerralla, koulutuspäällikkö Matti Heikkilä toteaa.

KULJETTAJAIN VALMISTUMINEN												
	2018		2019		2020		2021		2022			
	OKM	MUUT	OKM	MUUT	OKM	MUUT	OKM	MUUT	OKM	MUUT	YHT.	
Tavaraliikenne	2 561	3 801	2 639	2 686	2 573	2 452	2 848	2 402	2 502	1 908	26 232	
Henkilöliikenne	850	297	741	245	638	195	849	166	452	187	4 834	

MISTÄ KULJETTAJIA VALMISTUU

Oheinen taulukko kertoo perustason ammattipätevyyksien koulutusmäärät, joissa näkyy ammattioppilaitosten merkityksen kasvu. **OKM** = ammattioppilaitokset, **muut** = puolustusvoimat ja yksityiset.

VOIMASSA OLEVAT AMMATTIPÄTEVYYDET VUONNA 2022

- Tavaraliikenne: 85 441
- Henkilöliikenne: 3 258
- Tavara- ja henkilöliikenne: 26 803
- **Yhteensä: 115 502**

Teksti: Jouni Hievanen, kuvat: Ajolinjan arkisto

[TILAA AJOLINJA](#) | [LUE DIGILEHTI](#)